

KÚRIA

Bfv.II.1763/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. május 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A járművezetés ittas állapotban vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Monori Járásbíróság 5.B.485/2012/11. számú ítéletét, illetőleg a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.341/2014/10. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Monori Járásbíróság a 2013. december 16. napján meghozott és kihirdetett 5.B.485/2012/11. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki

- járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236.§ (1) bekezdés].

Ezért őt 200 napi tétel, napi tételenként 1000 Ft, mindösszesen 200.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Emellett a terheltet 2 év időtartamra eltiltotta a közúti járművezetéstől.

A járművezetéstől eltiltás tartamába a 2011. október 4. napjától eltelt időt beszámította.

Kötelezte a terheltet a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a terhelt terhére a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, míg a terhelt és védője felmentésért jelentett be fellebbezést.

A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2014. szeptember 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.341/2014/10. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a közúti járművezetés eltiltás tartamába beszámította az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől 2014. augusztus 12. napjáig eltelt időt, egyben megállapította, hogy annak tartama letelt.

Az ügyben meghozott jogerős határozat ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt - jogszabályhely megjelölése nélkül, de tartalmában - a Be. 416.§ (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott okból.

A felülvizsgálati indítványban előadta, hogy nem vezetett szeszes italtól befolyásolt állapotban személygépkocsit a járműforgalomban, olyan közvetlen és közvetett bizonyíték ugyanis fel sem merült az eljárás során, ami azt bizonyította volna, hogy ő vezette a gépjárművet.

Sérelmezte továbbá azt is, hogy az eljáró bíróságok bírái elfogultak voltak vele szemben, amit az támaszt alá, hogy még a terhére megállapított bűncselekmény törvényhelyét is tévesen jelölték meg.

Ezért indítványozta a megtámadott határozatok megváltoztatását, és az ellene emelt vád alóli felmentését.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta [BF.27/2015.].

Álláspontját megindokolva kifejtette, hogy a terheltnek az az állítása, miszerint a személygépkocsit nem ittas állapotban vezette, mivel a bíróságok által megállapított tényállást támadja, törvényben kizárt.

A terhelt az eljárt bírák elfogultságára a bizonyítékok védekezésétől eltérő értékelésén alapuló elítélése miatt, tehát konkrét és alapos ok hiányában hivatkozik.

Utalt arra is, hogy miután az eljárt bíróságok a bűncselekményt a Btk. 2.§-a (2) bekezdésének felhívásával a terheltre kedvezőbb, az elbíráláskor hatályos Büntető törvény rendelkezései alapján minősítették a Btk. 236.§-a (1) bekezdésébe ütköző járművezetés ittas állapotban vétségének - az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 188.§-a (1) bekezdése helyett - ezért a felülvizsgálati indítvány eljárási törvénysértést sérelmező része is törvényben kizárt.

Ezért a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt utasítsa el.

A Kúria a 2013. évi CLXXXVI. törvény 63.§-ával 2014. január 1-jei hatálybalépéssel módosított Be. 424.§-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt - kizáró rendelkezés hiányában - tanácsülésen bírálta el.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a terhelt felülvizsgálati indítványából következően a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) és c) pontjában meghatározott okokból, másrészt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A Kúria abból indult ki, hogy a felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre kizárólag a Be. 416.§-ának (1) bekezdésében tételesen meghatározott okok alapján van lehetőség, ezen belül az a) és b) pont alapján büntető anyagi jogi szabálysértés, a c) pont alapján pedig a Be. 373.§ (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt - eljárási szabálysértések esetén. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423.§-a (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljárt bíróságok által levont jogi következtetések így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. Így arra sincs mód, hogy a Kúria a bizonyítékokat átértékelve a jogerős határozatban írtaktól eltérő tényállást állapítson meg.

Ezzel szemben az indítványozó anyagi jogi törvénysértés címén valójában a bizonyítékok mikénti értékelését, illetve az eljárt bíróságok mérlegelésének és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét, ezen keresztül pedig a tényállás megalapozottságát támadta, amikor arra hivatkozott, hogy nem vett részt ittasan a járműforgalomban. Az irányadó, és a fentiek alapján a felülvizsgálati eljárásban nem támadható tényállás ugyanis ezzel ellentétes megállapítást tartalmaz (elsőfokú ítélet 2. oldal II. pont).

Ezért e körben a felülvizsgálati indítványt, mint törvényben kizártat a Kúria nem vizsgálhatta.

Ugyanakkor a felülvizsgálati indítványnak az a része, amely a Kúria álláspontja szerint a sérelmezett határozatokat az alkalmazott jog - a Btk. 2.§-ának téves alkalmazása - okán támadja, az alábbiak szerint alaptalan.

A Btk. 2.§-ának téves alkalmazása alapot adhat a Be. 416.§ (1) bekezdésének b) pontja szerinti a büntetőjog más szabályának megsértésére alapozott felülvizsgálatára, ha az a bűncselekmény törvénysértő minősítését eredményezte, és emiatt, vagy további anyagi jogi szabálysértés miatt törvénysértő büntetés kiszabásához vagy törvénysértő intézkedés alkalmazásához vezetett.

Jelen esetben azonban ilyen felülvizsgálatot eredményező törvénysértés nem állapítható meg.

A jogerős határozatokkal elbírált cselekményt a terhelt 2011. október 4. napján követte el, vele szemben az elsőfokú ítéletet a Monori Járásbíróság 2013. december 16. napján hirdette ki, a másodfokú - helybenhagyó - végzést a Budapest Környéki Törvényszék 2014. szeptember 17. napján hozta meg.

A hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bűncselekményt - a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel - az elkövetés idején hatályban lévő büntető törvény alapján kell elbírálni. A (2) bekezdés értelmében, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.

Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 2. §-a alapján a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

A Btk. 2.§-a szempontjából az elbírálás fogalma alatt a jogerős ügydöntő határozat meghozatalát kell érteni [BH2009.231.].

Ezért az anyagi jogi törvénynek mindenben megfelelően, törvényesen járt el mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság, amikor indokát adta annak, hogy a terhelttel szemben a terhére megállapított bűncselekményt a Btk. 2.§-a (2) bekezdése alkalmazásával azért az elbíráláskor hatályos Büntető törvény alapján bírálta el, mert a pénzbüntetésnek az új törvény (2012. évi C. törvény) szerinti

szabályozása kedvezőbb.

A Kúria az eljárt bíróságok által helyesen megválasztott alkalmazott jog indokai körében még a következőket rögzíti.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy annak a kérdésnek az eldöntése során, hogy melyik törvény tesz lehetővé enyhébb elbírálást, nem csak az alkalmazandó büntetés neme és mértéke alapján, hanem a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezés egybevetésével kell dönten.

A terhelt terhére megállapított járművezetés ittas állapotban vétségének a büntetési tétele az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény [korábbi Btk. 188.§ (1) bekezdés] szerint egy évig terjedő szabadságvesztés, míg az elbíráláskor hatályos Btk. [2012. évi C. törvény 236.§ (1) bekezdés] szerint két évig terjedő szabadságvesztés.

Miután azonban mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos Btk. alapján enyhébb büntetési nem is alkalmazható, jelen ügyben az eljárt bíróságok helyesen jutottak a Btk. 2.§-ának (2) bekezdése alapján az 1978. évi IV. törvény és a Btk. összehasonlításának eredményeként arra az álláspontra, hogy a pénzbüntetés egynapi tétel összegére vonatkozó rendelkezések az elbíráláskor hatályos új büntető törvény alapján a terheltre nézve kedvezőbb elbírálást tesz lehetővé.

A 2013. július 1-jétől hatályban lévő 2012. évi C. törvény 50.§-a (3) bekezdése a pénzbüntetés egynapi tételének legkisebb összegét az 1978. évi IV. törvény 51.§-ának (3) bekezdésében meghatározott 2500 Ft-ról 1000 Ft-ra szállította le.

A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy az eljáró bíróságok az elbíráláskor hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerint törvényesen minősítették a terhelt terhére megállapított járművezetés ittas állapotban vétségét a Btk. 236.§-a (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő cselekménynek. Törvénytörés büntetés kiszabására nem került sor.

A Kúria végül rámutat arra is, hogy a terhelt a felülvizsgálati indítványban nem jelölt meg olyan tényleges, alapos okot, amely alkalmas lenne a vele szemben lefolytatott büntető eljárásban eljárt bírák pártatlan, tárgyilagos eljárásának a megkérdőjelezésére. A bíró elfogultságára alapozott bejelentést alapos és konkrét okokkal, az ügghöz kötötten kell alátámasztani. Ekként a bírák elfogultságára történő általános szintű hivatkozása a Be. 416.§-ában felsorolt felülvizsgálati okok egyik körébe sem vonható.

A Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az

ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a fenti törvényhely szerint értelmezhető eljárási szabálysértést.

Mindezek miatt a Kúria a Be. 426.§-a szerint a terhelt felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és a megtámadott első- és másodfokú határozatot hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416.§-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416.§ (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. május 11.

dr. Katona Sándor sk. a tanács elnöke dr. Krecsik Eldoróda sk.
előadó bíró dr. Kiss Sándor sk. bíró

A kiadmány hitelével:
Pécsi Orsolya
bírószáki ügyintéző